

De Breestraat als verbindende factor: de Breestraat als cultuurboulevard

De traditionele functie van de binnenstad als winkelcentrum staat onder druk. Leegstand van winkelpanden neemt toe en een afnemend aantal mensen bezoekt de binnenstad van Leiden. Oorzaken daarvan zijn de vergrijzing en het kopen via internet. Ook de bereikbaarheid van de binnenstad kan een rol spelen, ondanks het feit dat er dagelijks 730 (zevenhonderd en dertig) bussen door de Breestraat rijden. De Breestraat is in verval en verpaupert langzaam door verkeersdruk en leegstand. De Breestraat moet weer opleven en in sociale en economisch zin weer levensvatbaar zijn. Het functieverlies van de binnenstad kan opgevangen worden door een functieverandering van het stadscentrum te bepleiten. Niet door te mikken op een uitbreiding van het winkelbestand, maar door in het stadscentrum te zoeken naar een evenwicht tussen winkels, cultuur, informatietechnologie en ontmoeting. En dat betekent in eerste instantie geen uitbreiding van het bestaande winkelbestand (uitgezonderd de Aalmarkt) maar wel een versterking en waar nodig een re-allocatie. Een functieverandering is meer dan een facelift: het is een transformatie van een tijdperk dat teneinde loopt, naar een nieuwe fase waarin het stadscentrum een andere rol kan gaan vervullen voor de inwoners van Leiden, ondernemers en toeristen. Horeca ondernemers gaan duurzaam thematiseren en er komt ruimte voor een ho(s)tel. Het Stadslab heeft een plan gelanceerd om van de Breestraat de mooiste straat van Nederland te maken: 'Breestraat 2022'. Deze ambitie kan mooi aansluiten op een ander initiatief het Singelpark, waarvoor de Leidse gemeenteraad onlangs €9 miljoen reserveerde. De Breestraat is momenteel de belangrijkste doorgaande route in Leiden voor het openbaar vervoer en de fiets. De huidige doorgangsrouten moeten in de nabije toekomst een verbindingsroute worden die het winkelcentrum van Leiden verbindt met de historische kern in de Pieterswijk en de diagonaal van het Singelpark. Als diagonaal kan de Breestraat een verbinding gaan vormen tussen de verschillende wijken van Leiden en niet langer als sluis fungeren voor verkeersstromen die in het westen de stad binnenkomen en aan de oostelijke kant de stad weer uitgaan. De Breestraat is te mooi om als een verkeersriool dienst te doen. De gemeenteraad heeft op 30 november 2012 aan het College van B&W de volgende opdracht gegeven: **'Zorg er voor dat de beloofde herinrichting van de Breestraat, inclusief het verminderen van het aantal bussen in deze straat, in 2015 wordt voltooid'**. Terecht, want de Breestraat heeft de vorm van een boemerang en loopt van laag naar hoog. Precies middenin ligt het hoogste punt. Zo'n vorm verradt verrassing, maakt nieuwsgierig en werkt zinnenprikkelend. En dat heeft weer een stimulerende uitwerking op het vestigings- en ondernemingsklimaat in Leiden.

Voorstel

De functieverandering van de Breestraat kan gestalte krijgen door in de eerste plaats van de Breestraat -in ieder geval overdag- een wandelgebied te maken en na zessen –eventueel- fietsers toe te laten tot de volgende morgen tien uur, mocht dat praktisch haalbaar en politiek opportuun zijn. Ook de bevoorrading van winkels en horeca dient goed geregeld te zijn en efficiënt te verlopen. De functieverandering van de Breestraat kan vervolgens gestalte krijgen door activiteiten in de Breestraat te vestigen die recht doen aan de betiteling 'cultuur- en infoboulevard'. In de Breestraat zijn momenteel al een aantal op cultureel aanbod gerichte activiteiten gevestigd, zoals de Stadsgehoorzaal, de Trianon bioscoop en het Leidse filmfestival, het LVC, een aantal boekhandels en de Waalse kerk. En een platenzaak die gespecialiseerd is in klassieke muziek. Dit cultuuraanbod is al vanouds in de Breestraat gevestigd. De afgelopen vijftien jaar hebben zich nauwelijks nieuwe ontwikkelingen voorgedaan, behoudens de uitbreiding van de Stadsgehoorzaal aan de Aalmarkt. En stilstand is achteruitgang. Nieuwe innovatieve initiatieven zijn nodig om de Breestraat te revitaliseren. Zeker nu het Aalmarktplan langzamerhand gestalte krijgt, kan de Breestraat niet achter blijven.

In termen van het Stadslab zal de functieverandering van de Breestraat gericht kunnen zijn op authenticiteit, beleven en verblijven in een verkeersvrije openbare ruimte die rust uitstraalt. Een aantrekkelijke cultuurboulevard, als diagonaal tussen de oost- en de westpool van het Singelpark en als verbindende factor het leven in de stad Leiden een impuls geeft. In Leiden valt wat te beleven. De transformatie van de Breestraat naar een cultuur- en infoboulevard houdt in concreto in een versterking van het bestaande cultuuraanbod, een vernieuwing van het cultuuraanbod en een vervlechting met de informatietechnologie. Te denken valt daarbij aan een tentoonstellingsruimte, een museum voor moderne kunst, bijvoorbeeld het Jan Wolkers museum, een sportmuseum, een oldtimer museum, als initiatief van de gezamenlijke Leidse autodealers, het Rijnlandhuis, bijvoorbeeld als Leids historisch museum op te nemen in het concept 'Breestraat cultuurboulevard', exposities, congres faciliteiten, in samenwerking met Leidse onderwijsinstellingen, de Melkfabriek, als centrum voor lezingen en discussies, plekken waar muziek gespeeld wordt: zoals een café waar regelmatig klassieke muziek ten gehore gebracht wordt, en locaties met andere muziekgenres, zoals een smartlappen café, een blues café, een country and western café analoog aan het succesvolle jazzcafé de Twee Spiegels, een stand-up comedian café, een literair en een sportcafé, een plek voor een jazzclub. Kortom, *de horeca kan meer thematiseren*. Tenslotte kan gedacht worden aan het (gedeeltelijk) verplaatsen van de openbare bibliotheek van de Nieuwstraat naar de Breestraat. Al deze initiatieven kunnen op een of andere manier vervlochten worden met informatie technologie. Door een toename van het cultuuraanbod kan de Breestraat een ontmoetingsplaats worden voor alle bewoners van Leiden en aantrekkelijk worden voor toeristen. De Breestraat als verbindende factor. De Breestraat als cultuurboulevard wordt ook Leidens festivalstraat. Naast het Leidse filmfestival, het Leidse jazzfestival en het Leidse cabaret festival, kan gedacht worden een klassiek muziek festival, een festival voor stand-up comedians, een festival voor wereldmuziek en een informatietechnologie festival. In de Breestraat is namelijk een flink aantal it-georiënteerde winkels gevestigd. Deze winkels hebben vooralsnog geen extra toegevoegde waarde voor de Breestraat als cultuurboulevard. Informatietechnologie en cultuur zouden in de Breestraat met elkaar verknoopt kunnen worden: de Breestraat als cultuur- en infoboulevard. *In Leiden kun je slagen en valt nog wat te ontdekken!*

Bereikbaarheid en verkeer

Hoe de transformatie van de Breestraat -ook in politieke zin- gestalte kan krijgen, alles staat of valt met het verkeersvrij maken van de Breestraat, teneinde de Breestraat te transformeren in een cultuur- en infoboulevard, die een verbindende rol kan spelen in het leven van iedere Leidenaar. Bereikbaarheid vervult een dienende rol. Vervoermiddelen zijn middelen om een doel of een bestemming te bereiken, ongeacht of dat verbinden, winkelen, museumbezoek of uitgaan is. De busroutes staan momenteel ter discussie. In recente plannen van de gemeente wordt het aantal bussen dat door de Breestraat rijdt, gehalveerd en via Lange- en Hooigracht geleid. Als Langegracht en Hooigracht belangrijker routes worden voor het busvervoer, zouden voor de bereikbaarheid van het winkelcentrum, zogenoemde 'hubs' gecreëerd kunnen worden. Een 'hub' is een station waar passagiersstromen herverdeeld worden over andere vervoersvormen: 'vervoer op maat' voor iedereen: dat gebeurt nu al met de pendelbusjes door de Breestraat. Als 'hubs' zouden kunnen fungeren, Kort Rapenburg/Boommak, Beestenmarkt, Kaasmarkt en Garenmarkt. Deze plekken zijn rond de Leidse binnenstad zodanig gepositioneerd dat het winkelcentrum simpel te bereiken valt, met vervoer op maat. Ook de Langebrug, die parallel loopt aan de Breestraat kan als fietsroute gaan fungeren. Om de Breestraat ook aantrekkelijk te houden voor ouderen zou halverwege de Breestraat een plaswinkel kunnen komen, zoals in het station Leiden. *In Leiden kun je slagen.....en wat beleven!*